

สืบพงศ์ ธรรมชาติ. เอื้อม อุบลพันธุ์. นครศรีธรรมราช. ปีที่ 44
ฉบับที่ 6 มิถุนายน 2557. หน้า 77-79.

ร้อยเรื่องเมืองนคร

เอื้อม อุบลพันธุ์

รศ.ดร.สืบพงศ์ ธรรมชาติ

นครศรีธรรมราช เป็นชื่อจังหวัดหนึ่งที่ตั้งขึ้น
มาในสมัยของการปกครองระบบมณฑล
และจังหวัดในสมัยรัชกาลที่ ๕ มีพื้นที่ปัจจุบัน ๒๓ อำเภอ
เขตพื้นที่จังหวัดนครศรีธรรมราชเมื่อก่อนย้อนหลังไป
ร่วมพันปีหรือพันปีกว่านั้นคือ อาณาจักรเก่าในดินแดนไทย
ภาคใต้ปัจจุบันที่ชื่อว่า ตามพรลิงค์ (สันสกฤต บาลีใช้
ตมฺลิงค์ เขียน ตมฺลิงคัม) ศรีวิชัย และ ศรีธรรมราช
มหานครหรือศรีธรรมนคร ตามลำดับจากเก่าไปหาใหม่
สามอาณาจักรไทย (สยาม) ภาคใต้เริ่มตั้งมาตั้งแต่ก่อน
พ.ศ.๕๐๐ และรวมเป็นประเทศสยามกับกลุ่มพี่น้องไทย
กลุ่มอื่นเป็นหนึ่งเดียวกันราว พ.ศ.๑๙๐๐เศษ ในดินแดน
อาณาจักรเก่าของไทยดังกล่าวนี้อาจเกิดปัญหาการวิบุลยหนึ่ง
ในแผ่นดินที่เป็นอาณาจักรเก่าของไทย (สยาม) ภาคใต้

ในส่วนที่เป็น บ้านสวนชั้น ตำบลละอาย อำเภอฉวาง
จังหวัดนครศรีธรรมราช เมื่อวันที่ ๔ สิงหาคม พ.ศ.๒๔๖๙
รวมถึงปี (พ.ศ.๒๕๕๗) ก็เกือบ ๘๘ ปี บริบูรณ์แล้ว
ปัญหาการวิบุลยนี้ชื่อ เอื้อม อุบลพันธุ์ ท่านได้สร้างสิ่งที่มี
คุณค่าไว้กับแผ่นดินนครศรีธรรมราช ภาคใต้ และ
ประเทศไทยไว้มากดังประจักษ์ในงานเขียนของหลายท่าน
และจากการพูดของคนที่รู้จักสนิทสนมได้กล่าวถึง
อย่างต่อเนื่อง ท่านได้ละโลกไปเมื่อ ๒๔ กุมภาพันธ์
พ.ศ.๒๕๕๗ รวมสิริอายุของบุรุษปัญญากวีท่านนี้ได้เกือบ
๘๘ ปี

ตามประวัติที่ท่านได้เรียนหนังสือในโรงเรียน
ที่เป็นระบบการศึกษาจบชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ ด้วยฐานะ
เศรษฐกิจทางครอบครัวที่ไม่ค่อยดีจึงทำให้ท่านต้องหยุด

การศึกษาในระบบเพียงชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ พระผู้ใหญ่ที่รู้จักท่านเห็นแววความเฉลียวฉลาด สติปัญญาดีจึงขอไปเลี้ยงดูและให้บวชสามเณรเพื่อการศึกษา ต่อมาจึงได้ศึกษาทางพระมาตามลำดับทั้งที่นครศรีธรรมราชและกรุงเทพมหานคร สถานศึกษาสำคัญคือสำนักวัดเวศการและสำนักวัดเบญจมบพิตรกรุงเทพมหานคร ท่านพยายามศึกษาจนกระทั่งสำเร็จเปรียญธรรม ๗ ประโยคอีกสองประโยคก็สำเร็จชั้นสูงสุดทางพระ เคยเป็นเลขานุการเจ้าอาวาสวัดเบญจมบพิตร ต่อมาคือ สมเด็จพระสังฆราช (ปลด) พระสังฆราชองค์ที่ ๑๔ ของไทยทางโลกท่านได้สอบชุดครูได้ถึง พ.ม. (ประโยคครูพิเศษมัธยม) เป็นการสอบชุดครูชั้นสูงสุดของกรมการฝึกหัดครู ซึ่งต้องใช้ความพยายามสูงมากจึงจะได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งภาษาไทยเป็นที่เลื่องลือว่าถ้าใครสอบชุดภาษาไทยได้ ต้องยกหัวแม่มือให้ มหาเอื้อมหือหรือครูเอื้อหรืออาจารย์เอื้อม อุบลพันธุ์ สอบชุดครู พ.ม. ได้และมีภาษาไทยด้วยชุดหนึ่ง ชื่อเสียงของครูเอื้อหรือมหาเอื้อมก็เด่นขึ้นมาตามลำดับเพราะความเป็นผู้ใช้ภาษาไทยได้ดีเยี่ยมจนเป็นที่ประจักษ์ในจังหวัดนครศรีธรรมราช ภาคใต้และระดับประเทศ บทร้อยกรองของครูเอื้อม อุบลพันธุ์ไม่ว่าจะเป็น ร่าย กาพย์ กลอน โคลง และฉันท์ล้วนงดงามด้วยภาษาและมีความหมายดีทั้งสิ้น เหมือนจะกินได้ อ่านเมื่อไรก็จะไพเราะเมื่อนั้น ไม่ว่าจะอ่านในใจ (ไม่ออกเสียง) หรืออ่านออกเสียง อ่านออกเสียงคนที่อ่านก็จะได้รับความไพเราะแก่ตนเอง และคนที่ได้ยินเสียงก็จะได้รับรสไพเราะตามไปด้วย นี่คือมนต์เสน่ห์ของร้อยกรองที่ เอื้อม อุบลพันธุ์ แต่งขึ้นมาหรือรังสรรค์ขึ้นมา จากความเชี่ยวชาญด้านการประพันธ์ ประสมการณ์และสติปัญญา หากจะถามว่าร้อยกรองของบุรุษปัญญากวีท่านนี้โดดเด่นอยู่ในผืนพิภพไทยอย่างเด่นชัดตั้งแต่เมื่อไร ก็ตอบได้ว่าตั้งแต่ท่านลาสิกขาบทกลับมาอยู่ที่จังหวัดนครศรีธรรมราช เมื่ออายุประมาณ ๓๐ ปีเศษ ในวงการวรรณกรรมไทยน้อยคนนักที่จะไม่รู้จักครูเอื้อม

อุบลพันธุ์ กวีและนักโดวาทที่เมืองนครฯ นามปากกาครวพัก พจนบดี และวลีวิลาส เป็นต้น

เมื่อผมเรียนอยู่ชั้นประถมศึกษาผมก็รู้จักชื่อเอื้อม อุบลพันธุ์ ทางสื่อต่างๆ เช่น หนังสือพิมพ์ วารสารวิทยุ ผู้คน จากพ่อ พ่อจะพูดถึงชื่อนี้ให้ได้ยินอยู่บ้างในบางครั้งเพราะพ่อเป็นครู ครั้งสำคัญคือท่านลงสมัครสมาชิกผู้แทนราษฎรของนครศรีธรรมราช และได้รับเลือกเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดนครศรีธรรมราชผู้แทนฯ นครฯ ที่ได้รับเลือกแทบทุกคนจะต้องเป็นคนี่พูดเป็นและพูดเก่ง ไมเช่นนั้นยากนักที่จะได้รับเลือกนี่ก็เป็นการแสดงถึงการยอมรับของสังคมอย่างหนึ่งต่ออาจารย์เอื้อมหรือครูเอื้อม อุบลพันธุ์ นอกจากคุณงามความดีที่ท่านได้ปฏิบัติแล้วคือความเก่งและความเฉลียวฉลาด เมื่อผมเรียนชั้นมัธยมศึกษาที่โรงเรียนปากพอง ผมมีโอกาสได้ร่วมการแข่งขันกลอนสดที่เวทีสนามหน้าเมืองจังหวัดนครศรีธรรมราชตั้งแต่ พ.ศ.๒๕๑๑ กรรมการตัดสินและกรรมการที่วิจารณ์การแต่งกลอนหนึ่งในจำนวนนั้นชื่อ เอื้อม อุบลพันธุ์ และมาแข่งขันกลอนในงานประเพณีบุญสารทเดือนสิบทุกครั้งก็จะพบกรรมการที่ชื่อ เอื้อม อุบลพันธุ์ ทุกครั้งไป ดังนั้นหน้าตาท่าทางและน้ำเสียง คำพูดของท่านจึงชินก้องอยู่ในหูและจิตส่วนลึกตลอดมา กรรมการท่านอื่นๆ ร่วมสมัยกับท่าน เช่น วรรณลงกฎ อาจารย์สมพุทธ ธุระเจน และดร.โกสินทร์ รังสยาพันธ์ เป็นต้น พวกเราบรรดานักเรียนเขียนกลอนทั้งหลายต่างได้แบบอย่าง และข้อคิดจากครูเอื้อม อุบลพันธุ์ มากมาย เพราะท่านเป็นกรรมการกลอนที่พูดวิจารณ์ได้ดีมาก มีความรู้ ความคิดเยี่ยม และใช้ภาษาพูดได้ดี มีความนุ่มนวล สุภาพอ่อนโยน แม้ถูกติแล้วก็ไม่รู้สึกโกรธท่าน ท่านจึงเป็นนักวิจารณ์ที่นักวิจารณ์ทั้งหลายควรเอาเป็นแบบอย่างอย่างยิ่ง โดยเฉพาะคนเป็นครู ครูเอื้อม หรืออาจารย์เอื้อม อุบลพันธุ์ นี่แหละคือ ครูแท้ ไม่ปิดบังวิชา ไม่พูดจาหยาบ ไม่พูดจาจ้วง ไม่หวงวิชายุทธ์ เป็นต้น ตกว่าสิ่งใดที่เป็นคุณสมบัติ

